

Vec C-402/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

28. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Audiencia Nacional

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. jún 2023

Dožiadaná strana:

Dimas

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

[*omissis*] [Identifikácia vnútroštátneho súdu a konania]

UZNESENIE (NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA)

[*omissis*] [Zloženie vnútroštátneho súdu]

Vo Villa de Madrid, 22. júna 2023

V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a článkom 4a Ley Orgánica del Poder Judicial (organický zákon o súdnej moci) (ďalej len „LOPJ“) je potrebné, aby Súdny dvor Európskej únie vyložil článok 18 ods. 1 a článok 21 ods. 1 ZFEÚ a spresnil svoju doktrínu uvedenú v rozsudku (veľká komora) zo 6. septembra 2016, Petruhhin, ktorú tento súd uplatnil v prípade, o aký ide v tomto konaní o vydanie občana s dvojakým marockým a holandským občianstvom, o ktoré požiadalo Marocké kráľovstvo v nadväznosti na odpoveď holandských orgánov, ktorým bola doručená žiadosť o vydanie podaná Marockým kráľovstvom.

SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

- 1 Dňa 7. augusta 2022 bol v Tossa del Mar, provincia Girona, zatknutý Dimas, narodený v [*omissis*] Maroku dňa NUM000/1973, syn Eloya a Pilar, ktorý je marockej štátnej príslušnosti s preukazom totožnosti č. NUM001, platným do 2. marca 2031, a tiež holandskej štátnej príslušnosti s holandským pasom č. NUM002, v nadväznosti na medzinárodný zatykač vydaný kráľovským prokurátorom na súde prvého stupňa v Nadore, Maroku, z 24. mája 2016 na vyžiadajú osobu z dôvodu vyšetrovania jej účasti na trestnom čine obchodovania s drogami.
- 2 Dimas nemá bydlisko v Španielsku, cez Španielsko len prechádzal.
- 3 Dimas bol predvedený pred Juzgado Central de Instrucción 5 (ústredný vyšetrovací súd č. 5, Španielsko), ktorý začal vydávacie konanie a uznesením z 8. augusta 2022 nariadil jeho predbežnú väzbu.
- 4 Žiadosť o vydanie z 22. augusta 2022, ktorú predložil kráľovský prokurátor na súd prvého stupňa v Nadore, bola doručená španielskemu Ministerstvu zahraničných vecí, Európskej únii a spolupráce dňa 6. septembra 2022 a Rada ministrov na zasadnutí 4. októbra 2022 súhlasila s pokračovaním vydávacieho konania v súdnom konaní.

- 5 Cieľom žiadosti o vydanie je začať trestné stíhanie proti Dimasovi, ktorý je obvinený z trestného činu obchodovania s drogami, ktorého sa mal dopustiť 11. mája 2016, keď do prístavu Nador priplávala loď s názvom Almeria, ktorá prepravovala nákladné vozidlo patriace spoločnosti FELICITE OUJDA TRANS s evidenčným číslom NUM003, v ktorom boli ukryté tri čierne kufre obsahujúce 20 vrecúšok a v nich 100 000 tabletiiek extázy (MDMA). Vodič nákladného vozidla bol zatknutý, rovnako ako ďalšia osoba, ktorá sa s ním stretla v prístave, a obaja uviedli, že tabletky extázy doviezli z Bruselu a že to bol Dimas, kto ich previezol vo svojom vozidle z Rotterdamu do Bruselu a odtiaľ do Maroka.
- 6 Vzhľadom na holandskú štátnu príslušnosť vyžiadanej osoby sa tento súd prostredníctvom EUROJUSTU obrátil na holandské súdne orgány a informoval ich o žiadosti Maroka o vydanie ich štátneho príslušníka pre prípad, že by na neho chceli vydať príkaz na zatknutie a odovzdanie.
- 7 Odpoveď holandských súdnych orgánov prišla v e-maile z 8. decembra 2022 odoslanom z EUROJUSTU, v ktorom oznamujú, že holandské súdne orgány nevydajú príkaz na zatknutie a odovzdanie pre skutky opísané v žiadosti Maroka o vydanie, pričom dodávajú, že ak by bol Dimas zatknutý v Holandsku, nebol by vydaný do Maroka z dôvodu jeho holandskej štátnej príslušnosti.
- 8 Dimas namieta proti svojmu vydaniu do Maroka okrem iného z dôvodu, že je občanom Európskej únie a že holandské orgány by ho nevydali do Maroka a že pravdepodobne dôjde k porušeniu jeho základných práv, keďže tvrdí, že bude vystavený mučeniu a môže byť dokonca zabitý, pretože verejne vyjadril svoj nesúhlas s marockou politikou a marockým kráľom, pretože sa zúčastnil na demonštráciách s cieľom odsúdiť marocký režim, ktoré v Európe organizovalo Národné zhromaždenie Rif (N.A.R.) so sídlom v Osle, Nórsku, pričom túto činnosť zverejnil prostredníctvom svojej stránky na Facebooku.
- 9 Toto vydávacie konanie čaká na rozhodnutie a odpoveď na argumenty predložené vyžiadanou osobou zo strany tohto súdu, ktorý považuje za potrebné, aby Súdny dvor rozhodol o otázkach, ktoré mu predloží.
- 10 Dimas je na slobode od 31. mája 2023.
- 11 Vydávacie konanie [omissis] tohto súdu stále prebieha.

PRÁVNE ODÔVODNENIE

1 Právna úprava uplatniteľná na prejednávajúcu vec

Španielske právo

Článok 13 ods. 3 Constitución española (španielska Ústava): Vydávanie osôb sa uskutoční len v súlade so zmluvou alebo zákonom, pričom sa zohľadní zásada

reciprocity. Z vydávania sú vylúčené politické trestné činy, pričom teroristické činy sa za ne nepovažujú.

Článok 3 Ley de Extradición Pasiva, de 21/03/1985 (zákon o pasívnom vydávaní osôb z 21. marca 1985): 1. Vydávanie Španielov ani cudzincov sa nepovoľuje za trestné činy, o ktorých majú rozhodovať španielske súdy podľa vnútroštátneho práva. Postavenie štátneho príslušníka posúdi súd, ktorý má právomoc rozhodovať o vydaní v čase rozhodnutia o vydaní v súlade s príslušnými predpismi španielskeho právneho poriadku a za predpokladu, že nebolo získané s podvodným cieľom znemožniť vydanie.

2. Ak sa má vydanie odmietnuť z dôvodu uvedeného v predchádzajúcom odseku, ak o to štát, v ktorom boli skutky spáchané, požiadá, španielska vláda informuje prokuratúru o skutočnosti, ktorá viedla k žiadosti, aby sa v prípade potreby mohlo proti vyžiadanej osobe začať súdne konanie. Ak sa tak dohodne, požiadá dožadujúci štát o zaslanie vykonaných úkonov alebo ich kópie, aby sa pokračovalo v trestnom konaní v Španielsku.

3. Ak bol trestný čin spáchaný mimo územia krajiny žiadajúcej o vydanie, vydanie môže byť odmietnuté, ak španielske právne predpisy nepovoľujú stíhanie trestného činu rovnakého druhu spáchaného mimo Španielska.

Článok 1 Dohovoru o vydávaní osôb medzi Španielskym kráľovstvom a Marockým kráľovstvom, ktorý bol podpísaný v Rabate 24. júna 2009:

Zmluvné strany sa zaväzujú, že v súlade s pravidlami a za podmienok ustanovených v tomto dohovore si navzájom odovzdajú osoby, ktoré sa nachádzajú na území jedného z týchto dvoch štátov a sú stíhané za trestný čin alebo hľadané na účely výkonu trestu odňatia slobody uloženého súdnymi orgánmi druhého štátu v dôsledku trestného činu.

Článok 3. Nevydávanie štátnych príslušníkov Dohovoru o vydávaní osôb medzi Španielskym kráľovstvom a Marockým kráľovstvom:

1. Ani jeden z týchto dvoch štátov neudelí povolenie na vydanie svojich štátnych príslušníkov.

2. Štátna príslušnosť sa posudzuje vo vzťahu k času, keď bol spáchaný trestný čin, pre ktorý sa žiada o vydanie.

3. Dožiadaná strana sa však zaväzuje stíhať svojich vlastných štátnych príslušníkov, ktorí sa na území druhého štátu dopustili trestných činov, ktoré sú trestné v oboch štátoch, pokiaľ má právomoc ich stíhať, ak jej druhá strana zašle buď diplomatickou cestou, alebo priamo prostredníctvom ústredných orgánov ministerstva spravodlivosti žiadosť o začatie súdneho konania spolu so spismi, dokumentmi, predmetmi a informáciami, ktoré má k dispozícii. Dožadujúca strana bude informovaná o výsledku svojej žiadosti.

Právo Európskej únie

Článok 18 ZFEÚ: V rámci pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.

Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať pravidlá o zákaze takejto diskriminácie.

Článok 21 ods. 1 ZFEÚ: Každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.

Článok 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie: Nikto nesmie byť vystavovaný, vyhostený ani vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

2 *Dôvody podania návrhu*

2.1 Tento súd si je vedomý rozsudku veľkej komory zo 6. septembra 2016 a v rámci jeho praktického uplatňovania oznámil holandským orgánom žiadosť o vydanie, ktorú podalo Marocké kráľovstvo vo vzťahu k svojmu štátnemu príslušníkovi. Vec, ktorá je predmetom tohto vydávacieho konania, má nepochybne mnoho spoločných bodov s vecou, ktorú analyzoval Súdny dvor v uvedenom rozsudku. Medzi Európskou úniou a dožadujúcim štátom (Marocké kráľovstvo) neexistuje žiadna dohoda o vydávaní, takže pravidlá v oblasti vydávania osôb patria do právomoci členských štátov; Súdny dvor však v rozsudku zo 6. septembra 2016 uviedol, že „... treba pripomenúť, že na posúdenie rozsahu pôsobnosti Zmlúv v zmysle článku 18 ZFEÚ treba tento článok chápať v spojení s ustanoveniami Zmluvy o FEÚ týkajúcimi sa občianstva Únie. Situácie patriace do tohto rozsahu pôsobnosti teda okrem iného zahŕňajú vykonávanie práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov stanoveného v článku 21 ZFEÚ...“.

2.2 V bode 32 rozsudku sa uvádza: „Vnútroštátne pravidlá o vydávaní osôb, ako sú tie, o ktoré ide vo veci samej, však zavádzajú rozdielne zaobchádzanie v závislosti od toho, či je dotknutá osoba domáci štátny príslušník alebo štátny príslušník iného členského štátu, pretože vedú k tomu, že štátnym príslušníkom iných členských štátov, ako je pán Petruhin, sa neprizná rovnaká ochrana pred vydaním, akú požívajú domáci štátni príslušníci. Vzhľadom na to môžu také pravidlá ovplyvniť slobodu týchto osôb pohybovať sa v Únii.“

2.3 Rozsudok veľkej komory zo 6. septembra 2016 analyzuje riziko beztretnosti trestného činu a uvádza: „39. Ako uviedol generálny advokát v bode 56 svojich návrhov, vydávanie osôb je postup, ktorého cieľom je boj proti beztretnosti

osoby nachádzajúcej sa inde než na území, kde údajne spáchala trestný čin. Ako zdôraznili viaceré vlády členských štátov vo svojich pripomienkach pred Súdny dvorom, hoci nevydanie príslušníkov členských štátov je vzhľadom na zásadu „*aut dedere, aut judicare*“ (buď vydať, alebo stíhať) vo všeobecnosti kompenzované možnosťou dožiadaného členského štátu stíhať vlastných štátnych príslušníkov za závažné trestné činy spáchané mimo jeho územia, tento členský štát spravidla nemá právomoc súdiť za takéto skutky, ak ani páchatel', ani obeť údajného trestného činu nie sú jeho štátnymi príslušníkmi. Vydanie teda umožňuje zabrániť tomu, aby trestné činy, ktoré spáchali osoby na území štátu, z ktorého ušli, ostali nepotrestané“.

2.5 „47. Pri neexistencii pravidiel práva Únie upravujúcich vydávanie osôb medzi členskými štátmi a tretím štátom treba vykonať všetky existujúce mechanizmy spolupráce a vzájomnej pomoci v trestnoprávnej oblasti podľa práva Únie s cieľom ochrániť štátnych príslušníkov Únie pred opatreniami, ktoré by ich mohli zbaviť práv na voľný pohyb a pobyt stanovených v článku 21 ZFEÚ, a zároveň bojovať proti beztrestnosti vo vzťahu k trestným činom“.

2.6 „48. V prípade, o aký ide vo veci samej, je prvoradá výmena informácií s členským štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, s cieľom poskytnúť orgánom tohto členského štátu, pokiaľ majú podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať túto osobu za skutky spáchané mimo jeho územia, možnosť vydať európsky zatykač na účely stíhania. Článok 1 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 totiž v takom prípade nevyklučuje možnosť, aby členský štát, ktorého štátny príslušník je údajným páchatel'om trestného činu, vydal európsky zatykač s cieľom odovzdať túto osobu na účel stíhania“.

2.7 Všetky zvýraznené body rozsudku veľkej komory zo 6. septembra 2016 sú uplatniteľné na vec nastolenú v tomto vydávacom konaní. Podľa názoru tohto súdu však rozlišujúci faktor v prejednávanej veci, ktorý nie je uvedený v citovanom rozsudku, sa nachádza v odpovedi holandských orgánov, keď im bola doručená žiadosť o vydanie zo strany Marockého kráľovstva. Holandské orgány informujú súd, že nevydajú príkaz na zatknutie a odovzдание Dimasa pre skutky uvedené v žiadosti o vydanie, pričom zároveň uvádzajú, že ak by bola vyžiadaná osoba zatknutá v Holandsku, nebola by vydaná do Maroka z dôvodu jej holandskej štátnej príslušnosti.

2.8 Možno teda konštatovať, že osoba vyžiadaná tretím štátom, ktorý nie je členom Európskej únie, je vo svojej krajine chránená pred žiadosťami o vydanie z tohto tretieho štátu rovnakým spôsobom ako sú španielski občania chránení v Španielsku pred žiadosťami o vydanie z toho istého tretieho štátu. Podľa španielskeho vnútroštátneho práva sa však tento zákaz vydávania španielskych občanov neuplatňuje v Španielsku na občanov holandskej štátnej príslušnosti.

2.9 Španielska Ústava neobsahuje výslovnú normu, ktorá by zakazovala vydanie španielskych občanov do iného štátu. Takýto zákaz však existuje v dvojstrannom dohovore o vydávaní podpísanom s Marockým kráľovstvom, ktorého článok 3

stanovuje, že ani jeden z týchto dvoch štátov neudelí povolenie na vydanie svojich štátnych príslušníkov. V tomto prípade sa však dožiadaný štát zaväzuje stíhať svojich vlastných štátnych príslušníkov, ktorí sa na území druhého štátu dopustili trestných činov, ktoré sú trestné v oboch štátoch, pokiaľ má právomoc ich stíhať.

2.10 Vyžiadaná osoba nie je španielskym štátnym príslušníkom ani nemá bydlisko v Španielsku a žiadosť o vydanie neobsahuje žiadne informácie, ktoré by viedli k záveru, že španielske súdy majú právomoc rozhodovať o trestnom čine obchodovania s drogami, pri spáchaní ktorého nie je uvedené žiadne miesto na španielskom území, keďže sa začína v Rotterdame, pokračuje v Bruseli a končí v Nadore, kam sa dostanú tabletky MDMA.

2.11 Tento súd sa pýta, či zákaz vydania svojho štátneho príslušníka do Maroka existujúci v Holandsku, ktorý je totožný so zákazom vydania španielskych občanov do Maroka, je účinný v Španielsku pre holandského občana, ktorý sa v Španielsku nachádza v rámci výkonu práva na voľný pohyb zakotveného v článku 21 ZFEÚ, ako obsah práva nebyť diskriminovaný na základe štátnej príslušnosti podľa článku 18 ZFEÚ, hoci takéto rozhodnutie znamená porušenie záväzkov vyplývajúcich z dvojstranného dohovoru o vydávaní a môže viesť k beztrestnosti trestného činu, pre ktorý bola podaná žiadosť o vydanie.

Z uvedených dôvodov,

SÚD ROZHODOL

Prerušiť toto vydávacie konanie až do rozhodnutia o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Položiť Súdnemu dvoru Európskej únie nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Majú sa článok 18 a článok 21 ods. 1 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že zákaz vydávania štátnych príslušníkov obsiahnutý v dvojstrannej zmluve o vydávaní podpísanej medzi členským štátom EÚ a tretím štátom sa musí vzťahovať aj na štátnych príslušníkov iných členských štátov EÚ, ktorí nesúhlasia s vydaním požadovaným tretím štátom z dôvodu ich štátnej príslušnosti, keď sa nachádzajú na území dožiadaného členského štátu v rámci výkonu svojho práva na voľný pohyb?

2. Ak členský štát EÚ, ktorého je vyžiadaná osoba štátnym príslušníkom, odmietne vydať príkaz na zatknutie a odovzdanie na účely trestného stíhania za skutky, pre ktoré sa žiada o vydanie, z dôvodu, že ak by bola osoba zatknutá v tomto štáte, nebola by vydaná z dôvodu svojej štátnej príslušnosti, je rozhodnutie tohto členského štátu vo vzťahu k jeho štátnemu príslušníkovi, ktorý sa nachádza na území dožiadaného členského štátu v rámci výkonu svojho práva na voľný pohyb, záväzné pre tento dožiadaný členský štát v súvislosti s vydaním, o ktoré žiada tretí štát?

[*omissis*]

Toto uznesenie [súd] vydáva, nariaďuje a podpisuje. [Záverečné procesné formulácie]

PRACOVNÝ DOKUMENT